

Quaderns d'Esquerra municipal

NÚMERO 19 Gener 2006

PLANS EDUCATIUS D'ENTORN

Aquest curs s'inicien a 25 municipis catalans els plans d'entorn com a eina de cooperació entre el Departament d'Educació i els ajuntaments.

Ja fa anys que els ajuntaments catalans han portat a terme activitats de diversa mena i projectes de diferents tipus per donar resposta a les necessitats educatives que la societat actual demana. Els paradigmes del segle XXI han canviat: paradoxalment: l'escola no té el monopoli de la transmissió de sabers, però ahora ha vist refermat el seu paper de principal instrument educatiu. Dit d'una altra manera, tot educa però continuem conferint a l'escola un paper primordial (i en alguns casos, excessiu).

Així, doncs, el Departament d'Educació, en el seu Pla per a la Llengua i la Cohesió Social, planteja desenvolupar **els plans educatius d'entorn (PEE)**, que pretenen coordinar l'acció educativa més enllà dels centres escolars. L'entorn, per tant, constitueix un agent de primer ordre en l'educació dels nens i nenes, dels nois i les noies.

El lideratge dels PEE és compartit entre el Departament d'Educació i l'Ajuntament de cada municipi, però la proposta és implicar-hi, també, els diversos col·lectius socials que formen l'entorn de l'alumnat: les famílies, els centres escolars, els centres culturals, esportius i lúdics, les associacions i entitats, etc.

Els **dos eixos bàsics** sobre els quals s'articulen els PEE són els següents:

- **El foment de la cohesió social, a partir de l'educació intercultural.**
- **La consolidació del català com a llengua d'ús social habitual.**

Tal com va manifestar la consellera d'Educació, «els objectius de llengua, cohesió social i interculturalitat ens afecten a tots i totes com a societat, i són massa importants per responsabilitzar-ne només les escoles».

QUÈ VOL UN PEE, ENTÈS COM UNA INICIATIVA DE COOPERACIÓ EDUCATIVA?

- Promoure la cohesió social mitjançant l'educació intercultural i l'ús de la llengua catalana en un marc multilingüe.
- Crear un sistema de cooperació interdepartamental i amb l'Administració local obert al món associatiu.
- Donar una resposta integrada a partir de la coresponsabilització i la implicació del conjunt d'agents i serveis d'un territori.
- Aconseguir l'educació integral de l'alumnat.
- Actuar en un àmbit territorial concret d'una manera ordenada i estable.

Quaderns d'Esquerra municipal són redactats i editats per la Secretaria de **Política Municipal**

COORDINACIÓ
Toni Casassas

REDACCIÓ
Comissió Sectorial d'Educació d'ERC
Grup de regidors d'Educació d'ERC

IMPRÈS
EN PAPER ECOLÒGIC

SEU NACIONAL D'ERC
Villarroi, 45
08011 Barcelona
Tel. 93 453 60 05
Fax 93 323 71 22

esquerra.org/municipal
municipals@esquerra.org

Quaderns d'Esquerra municipal

— Dinamitzar i potenciar actuacions coordinades entre els centres educatius i el seu entorn.

— **Educació no formal**, per tal de potenciar les activitats extraescolars, culturals, esportives i de lleure, així com l'acció dels educadors i educadores de carrer.

QUINS ÀMBITS D'INCIDÈNCIA TÉ?

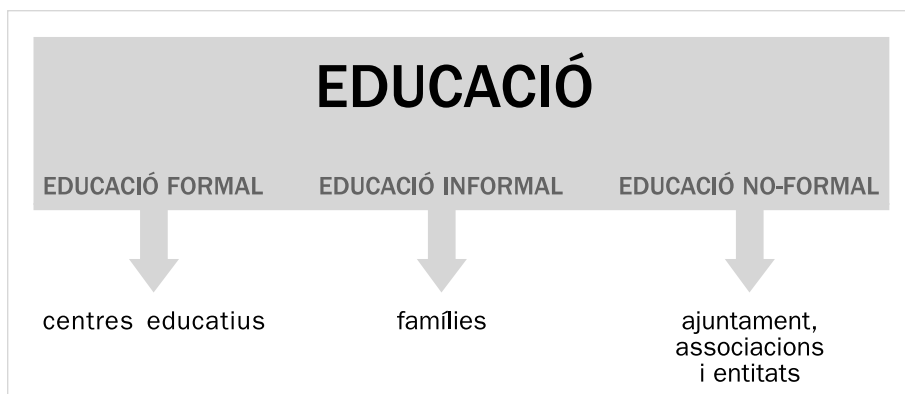
Les actuacions del PEE han d'incloure el temps escolar, el temps extraescolar i el temps no escolar dels nois i noies, per la qual cosa hauran d'incidir en qualsevol dels espais educatius on es desenvolupa la vida quotidiana de l'alumnat:

— **Educació formal**, per a potenciar les activitats complementàries.

— **Educació informal**, la qual ha d'incidir en la formació de les famílies en aspectes relacionats amb la llengua, l'educació intercultural, l'educació dels fills i l'educació per a la resolució de conflictes.

DE QUINS RECURSOS ES DISPOSA?

El potencial d'un PEE deriva de la implicació, la coordinació i la cooperació: posar en comú les necessitats, cercar les possibilitats d'ajuda mútua, implicar-se en projectes comuns, consensuar actuacions... En aquest sentit, el Departament d'Educació ha previst incorporar una nova figura professional, l'assessor/a de llengua, interculturalitat i cohesió social (assessor LIC) que, conjuntament amb la inspecció i en coordinació amb els altres serveis educatius, doni suport a la xarxa local.

Quaderns d'Esquerra municipal

EL CAS DE REUS: UNA EXPERIÈNCIA EN CREIXEMENT

En un principi, només es va atorgar un PEE al CEIP Pompeu Fabra; actualment, ja està en tràmit que s'atorgui a dos CEIP més i a dos IES, i ja es treballa en un altre PEE en un barri en què conflueixen tot tipus de centres educatius: escoles bressol, CEIP, IES i escola d'adults —l'educació al llarg de la vida, doncs, traduïda en un barri de la ciutat—.

L'experiència, però, més avançada del PEE de Reus és la que afecta el CEIP Pompeu Fabra. El CEIP Pompeu Fabra està situat entre el nucli antic i el districte IV, a l'est de la ciutat, amb una densitat de població important. Hi conviuen pisos vells, petits i sense ascensor —ocupats majoritàriament per persones grans i per famílies nouvingudes amb recursos escassos— amb cases en filera i pisos de nova construcció. Aquestes famílies nouvingudes, en la seva major part matrimonis joves amb menors al càrrec, ajuden a canviar la tendència de l'envelliment de la població d'aquesta zona.

L'escola acull un gran nombre d'alumnes procedents d'arreu del món: el curs 2004-2005, per exemple, el 80% dels alumnes de P3 no entenen ni el català ni el castellà. Es tracta d'un centre amb una considerable matrícula viva, i les famílies no solen acabar l'escolaritat al mateix centre.

Es va considerar un centre pilot per les següents característiques:

- És un centre situat en una zona que no té una identitat de barri, la qual cosa pot fer que el centre esdevingui un referent social de l'entorn.
- Disposa d'un equip docent acostumat a treballar en l'àmbit de la diversitat.
- Es tracta d'una escola oberta a la comunitat i amb molta capacitat relacional (s'hi fan cursos de català per a persones immigrades, activitats de la programació del Centre Cívic...).

PROCÉS DEL PLA

1. La difusió del PEE i la construcció de la xarxa

La difusió del PEE i la construcció de la xarxa consisteix a sensibilitzar aquells agents que poden tenir un rol en el Pla. En l'àmbit escolar, s'han portat a terme dues accions concretes:

- a) Una potent campanya de comunicació prèvia a la preinscripció.
- b) La sensibilització de l'entorn escolar: reunions amb les direccions

de les llars d'infants, reunions amb les famílies de les llars, visita a l'escola per part de les famílies de les llars, jornada de portes obertes de l'escola, carta adreçada a les famílies de la zona amb nens que havien de començar P3...

En l'àmbit social, s'ha anat construint la xarxa local i s'han sensibilitzat totes les parts que s'hi poden veure implicades. De la xarxa local, en formen part departaments de l'Ajuntament de Reus (Educació i Família, Serveis Socials, Esport, Relacions Cíviques i Política Lingüística), departaments de la Generalitat i altres institucions (Educació, Política Lingüística i Immigració, i el Consell Esportiu del Baix Camp), i entitats (AV Pau Casals, Coordinadora d'Esplais i Escoltes, AEG Montsant-Cim, Fundació la Caixa/Esplai Sant Jordi).

2. Les actuacions concretes per al curs 2005-2006

Després de fer una anàlisi de necessitats i de saber de quins recursos i complicitats es podia disposar, es va acordar de fer unes actuacions concretes durant el curs que afectessin l'educació formal, l'educació no formal i l'educació informal. Les actuacions es concreten en:

Quaderns d'Esquerra municipal

- La franja horària de l'escola s'amplia de 8 a 19 hores. Així:
    - De 8 a 9 hores, horari d'acollida.
    - De 12 a 13 hores, sisena hora complementària.
    - De 17 a 19 hores, activitats extraescolars (amb la col·laboració de l'AEG Montsant-Cim, l'Associació de Jugadors de Rol de Reus, Esports...).
  - El currículum s'articula a partir de quatre eixos transversals:
    - L'hort urbà (amb la col·laboració de Medi Ambient i de Via Pública).
    - El desenvolupament de l'expressió oral i corporal a través del teatre i el circ, com a activitat complementària.
    - Les tecnologies de la informació i la comunicació.
    - L'esport, mitjançant la implantació del club esportiu escolar.
  - Tallers d'estudi assistit.
  - Tallers per a les famílies.
- pugin al carro dels plans d'entorn. Al cap i a la fi, és un recurs perquè els centres educatius s'obrin a la ciutat, de la mateixa manera que la ciutat s'ha d'obrir i ha de conèixer els centres educatius que té. L'objectiu és clar: permetre una formació integral per a tots els nens i nenes i per a tots els nois i noies en una societat socialment més cohesionada i on la llengua vehicular i d'ús social sigui, evidentment, la catalana.

El cas de Reus és només una experiència de les vint-i-cinc que s'han implantat ara a tot el país. Posteriorment, es preveu un increment progressiu del nombre de PEE en funció de les necessitats i de la maduresa del treball en xarxa existent a cada zona, amb l'objectiu de generalitzar aquesta proposta arreu de Catalunya. És, sobretot, un exercici de coresponsabilitat, no només entre les diferents administracions, sinó també de tota la ciutadania envers l'educació dels nois i noies.

Com que és un projecte amb moltes parts implicades, ara està en ple creixement i cada vegada s'hi troben més complicitats d'índole diversa. Així, doncs, malgrat que el curs ja hagi començat, no es dóna per tancat, ja que les potencialitats que té són totes les que ofereix la ciutat i la ciutadania.

Paral·lelament a la definició del PEE del CEIP Pompeu Fabra, s'està treballant perquè altres centres, amb experiència en projectes multilaterals,